

Od leta 2011 je zaposlen v Energetiki Maribor, pred tem pa je 27 let delal v proizvodnem podjetju v Rušah. Čeprav je že izpolnil pogoje za upokožitev, enainšestdesetletni sindikalist, ki ima pet otrok, namerava delati še naprej.

Bojan Žerjal

Foto M. K.

Dosedanja sindikalna pot oz. sindikalno delo:

V prejšnjem podjetju sem izstopil iz sindikata iz protesta, ker so se premalo ukvarjali s pravicami delavcev članov sindikata, ki smo si jih težko izborili. V tistem času so iz sindikatov izstopali le redki. V Energetiki Maribor pa sem se po nekaj mesecih vključil v sindikat in bil od 2012 do 2017 tudi predsednik sindikata. Še vedno sem aktiven v sindikatu in član nadzornega sveta podjetja.

Najbolj spomina vredni sindikalni dosežki:

Nekaterim našim dosežkom se je čudila celo predsednica SKVNS Majda Marolt. Delavcem npr. podjetje ni pravilno obračunavalo nadomestila plače za dopust. Plačan dopust so imeli obračunan samo kot osnovno plačo, povečano za dodatek za minulo delo. Kar je narobe. Nadomestilo za dopust se v skladu z zakonom o delovnih razmerjih obračuna kot povprečje izplačane plače zadnjih treh mesecev. V našem podjetju imamo kar nekaj delovnih mest z dodatki za nočno, nedeljsko in praznično delo in tudi dodatki za posebno težke pogoje dela. Ko si šel na dopust, pa si imel nato nižjo plačo kot takrat, ko si delal, kar je nezakonito. Po daljših pogajanjih smo dosegli dogovor z vodstvom podjetja za odpravo in popravo teh pomanjkljivosti. Za današnje čase imamo odlično kolektivno pogodbo. Po panožni pogodbi so predvideni maksimalno štiri dni za dopust za minulo delo, po naši pogodbi pa imamo maksimalno osem dni. Tako tudi mlajši hitreje pridobijo 35 dni dopusta, kar je dogovorjen zgornji limit. Leta 2015 smo v kolektivni pogodbi postopno začeli zmanjševati tudi razlike med petim (tu je največ

zaposlenih) in šestim tarifnim razredom, kjer so prej znašale skoraj 50 odstotkov. Dogovorili smo se za povišanje petega tarifnega razreda, tako da so razlike med razredi bolj sorazmerne.

Zakaj biti sindikalno aktiven:

Boriti se moramo, da ne izgubimo tega, kar imamo. Če bomo vsi razmišljali, kot razmišlja veliko mladih, ki vidijo sindikat kot strošek v odstotku od bruto plače, potem se nam ne piše dobro. Problem je tudi to, da ni razlik med člani in nečlani sindikatov. V našem podjetju porabimo denar od članarin samo za aktivnosti, ki so izvedene samo za člane sindikata. Donacije podjetja se porabljajo za aktivnosti, ki so namenjene vsem zaposlenim.

Kako sindikate pripraviti na izzive časa:

O tem smo imeli že veliko razprav. Mlade je potrebno prepričati, da bodo izgubili vse pravice, ki smo si jih priborili in so zapisane v kolektivnih pogodbah, če ne bodo sindikalno organizirani. Morali bi se zgedovati po severnih sosedih. Veljalo bi razmisliti v smeri, da bi bil pogajalec z vodstvom podjetja nekdo zunaj podjetja. Znotraj njega se marsikdo nerad izpostavlja. Ljudje se

bojijo za službe, čeprav so sindikalisti zaščiteni. Stopnjo včlanjenosti v sindikate bi morali dvigniti na vsaj petinsedemdeset odstotkov zaposlenih v podjetju. V javnem sektorju, kjer imajo stopnjo članstva sindikata osemdeset, devetdeset odstotkov, so vsi na ulicah, ko npr. kaj zaškriplje v šolstvu, in to nam manjka.

Kako (so)delavce spodbuditi, da skrbijo zase in za druge, da se sindikalno organizirajo in delujejo:

Opazne bi morale biti razlike med tistimi, ki so člani, in drugimi. Pravice, ki niso določene že v zakonu, se lahko določijo v kolektivni pogodbi dejavnosti in lahko veljajo samo za člane. Sedaj npr. ne morejo vzeti dodatka za minulo delo, ker je zapisan v zakonu. Zato nam delodajalci ponujajo 0,1 odstotka dodatka na minulo delo, ki bi ga po njihovem predlogu pretopili v osnovno plačo, prav tako pa bi radi dodatke za posebne neugodne vplive delovnega okolja pretopili v osnovno plačo. S tem bi tisti, ki v takšnih pogojih ne delajo, nepravilno pridobili na račun tistih, ki v takšnih pogojih delajo; slednji bi dejansko izgubili in prejeli nižje plače. Pri tem ne smemo popuščati in ne bomo. V našem podjetju pomeni največ 30-odstotni dodatek, do katerega prideš v približno dvajsetih letih. Pri tisoč evrih dobiš tako še dodatnih 300 evrov za minulo delo.

Obraz sindikata je:

Znati mora prisluhniti in narediti stvari, ki so dobre za vse. Ne sme videti samo sebe in svojega interesa. Če ni tako, potem je slab sindikalist.

Matej Klarič

